Από την «έφοδο στον ουρανό» στη συντριβή κάθε ελπίδας

Εισαγωγή: Η Κατάληψη της Εξουσίας

Η Σοβιετική Ρωσία κατάφερε να αντιμετωπίσει τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, σύμμαχους και εχθρούς στον 1ο Παγκόσμιο Πόλεμο, που σε συνασπισμό με τις τάξεις από τις οποίες η επανάσταση είχε αφαιρέσει τα προνόμια και την εξουσία, είχαν προβεί σε βιαιοπραγίες απίστευτης βαρβαρότητας.

Τη Σοβιετική Ρωσία, τη δημοκρατία της και τους στόχους που εξάγγειλε ο Λένιν το βράδυ της κατάληψης της εξουσίας, νίκησε η απέραντη φτώχεια που δημιούργησαν οι ιμπεριαλιστές με τις ανατραπείσες τάξεις, την οποία μόνη της η χώρα δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει. Τη νίκησε η αποτυχία της επανάστασης στην Ευρώπη της οποίας η υλική βοήθεια ήταν η μόνη ελπίδα.

Παρόλα αυτά όμως η κατάληψη της εξουσίας από την εργατική τάξη, τον στρατό και τους αγρότες, ήταν ιστορικής σημασίας.

> *«Μετά τη 'Μεγάλη Ανταρσία' στα βρετανικά νησιά, τη μεγαλειώδη γαλλική επανάσταση του 1789, την ευρωπαϊκή επανάσταση του 1848 και την Παρισινή Κομμούνα του 1871, άνοιγε, τον Οκτώβριο του 1917, μια νέα σελίδα στην ιστορία της ανθρωπότητας...»*[1]

Το 2ο Πανρωσικό Συνέδριο των Σοβιέτ, στις 7 Νοεμβρίου (25 Οκτωβρίου του 1917), κατά τη διάρκεια του οποίου η Επαναστατική Στρατιωτική Επιτροπή κατέλαβε τα Χειμερινά Ανάκτορα και συνέλαβε την Προσωρινή Κυβέρνηση,
«ήταν ένα συνέδριο χωρίς μεγάλα ονόματα, μα, σε αντάλλαγμα, ήταν άνθρωποι δοκιμασμένοι στην πράξη και είχαν αποκτήσει μια στέρεη εμπιστοσύνη στον τόπο τους».

«Από τον στρατό και το μέτωπο... σχεδόν αποκλειστικά στρατιώτες της πρώτης γραμμής...Τους είχε διαπλάσει η οκτάμηνη πείρα (Φλεβάρης –Οκτώβρης)...Ήξεραν λιγοστά πράγματα, μα τα ήξεραν γερά...
«Τα γαλόνια των αξιωματικών, τα γυαλιά και οι γραβάτες των διανοουμένων του πρώτου συνεδρίου είχαν σχεδόν ολότελα εξαφανιστεί. Κείνο που κυριαρχούσε πέρα ως πέρα, ήταν το γκρίζο χρώμα, ρούχα και πρόσωπα. Όλα είχαν φθαρεί στην διάρκεια του πολέμου...
«Πολλοί εργάτες των πόλεων είχανε ρίξει στις πλάτες τους στρατιωτικές χλαίνες....Τραχιές μορφές ανεμοδαρμένες, χοντρά χέρια γεμάτα χιονίστρες, δάχτυλα κιτρινισμένα από το τσιγάρο,
«μισοξεριζομένα κουμπιά. Το πληβειακό έθνος είχε στείλει για πρώτη φορά μια αντιπροσωπεία έντιμη, αφκιασίδωτη, κατ' εικόνα και ομοίωση»[1]

Η ιστορική στιγμή της κατάληψης της εξουσίας από τους εργάτες, τους αγρότες και τους στρατιώτες.

Αυτή τη σύνθεση είχε το ανώτατο διοικητικό σώμα της σοβιετικής δικτατορίας στην πρώτη χώρα της σοσιαλιστικής επανάστασης. Αυτή τη περιγραφή του Τρότσκι στο θηριώδες έργο του, «Η ιστορία της Ρωσικής Επανάστασης», τη θεωρώ συγκλονιστική. Είχαν καταλάβει την εξουσία εργάτες, στρατιώτες και αγρότες, οι οποίοι είναι λίγο πιθανό να είχαν ακούσει για μαρξισμό και σοσιαλιστική επανάσταση πριν τον Φεβρουάριο του 1917, όταν μια αυθόρμητη έκρηξη έφερε την ανατροπή του τσάρου και άνοιξε το δρόμο για τη σοσιαλιστική επανάσταση τον Οκτώβρη. Προσπάθησα πολλές φορές να μπω στις ψυχές εκείνων των ανθρώπων εκείνη τη στιγμή που αναδεικνύονταν νικητές, που για οκτώ μήνες πάλεψαν με τις δυνάμεις των αστών και των μηχανισμών τους, με τις αμφιβολίες, τους φόβους και τις ανησυχίες τους για αυτό που οι μπολσεβίκοι στόχευαν… και τώρα στέκονταν νικητές και καλούνταν να τοποθετηθούν ως μέρος της καινούργιας εξουσίας πάνω στο πια θα έπρεπε να είναι η κατεύθυνση της νέας εξουσίας.

Και να πια ήταν τα πρώτα βήματα στα οποία κλήθηκαν να τοποθετηθούν. Η απόφαση του συνεδρίου με τίτλο, «Προς τους εργάτες, τους στρατιώτες και τους αγρότες», συνταγμένη από τον Λένιν, τις ίδιες ώρες, ανέφερε:
«Στηριζόμενο στη θέληση της τεράστιας πλειοψηφίας των εργατών, των στρατιωτών και των αγροτών, στηριζόμενο στη νικηφόρα εξέγερση των εργατών και της φρουράς της Πετρούπολης, το συνέδριο παίρνει στα χέρια του την εξουσία…»

Τα Πρώτα Ιστορικά Διατάγματα

Η νέα επαναστατική κυβέρνηση της χώρας, επικύρωσε τα διατάγματα για την ειρήνη και τη γη, τα οποία είχε επίσης συντάξει ο Λένιν:
«Η εργατοαγροτική κυβέρνηση, βγαλμένη από την επανάσταση της 24 – 25 Οκτώβρη και στηριγμένη στα Σοβιέτ των εργατών, στρατιωτών και αγροτών βουλευτών, προτείνει σε όλους τους εμπόλεμους λαούς και στις κυβερνήσεις τους να αρχίσουν αμέσως διαπραγματεύσεις για μια δίκαιη δημοκρατική ειρήνη... («Άπαντα» του Λένιν, Τόμος 35)[2]

Συγκρίνεται τώρα αυτό το διάταγμα με αυτό που εξελίσσεται σήμερα. Που υποτίθεται ότι γίνονται διαπραγματεύσεις για ειρήνη. Στη Παλαιστίνη, στο Ιράν, στην Ουκρανία. Υπάρχει άνθρωπος που να πιστεύει ότι οι εμπλεκόμενοι ιμπεριαλιστές θέλουν πραγματικά ειρήνη, ειρήνη για το καλό του κόσμου. Όταν μιλούν για διαπραγματεύσεις για ειρήνη είναι καθαρά διότι ο πόλεμος απέτυχε παταγωδώς. Και αν υπογράψουν οποιασδήποτε μορφής ειρήνη, απλά θα προετοιμάζονται για την επόμενη σύρραξη.

Τώρα το διάταγμα για την ειρήνη θα συνεχίσει,
«Τέτοια ειρήνη, η κυβέρνηση θεωρεί την άμεση ειρήνη χωρίς προσαρτήσεις (δηλαδή χωρίς αρπαγή ξένων εδαφών, χωρίς βίαιη ενσωμάτωση ξένων εθνοτήτων) και χωρίς επανορθώσεις».
«Να συνεχίσουμε αυτόν τον πόλεμο για να επιτρέψουμε στους δυνατούς και πλούσιους να διαμοιράσουν τα έθνη μεταξύ τους...θεωρείται από την κυβέρνηση το μεγαλύτερο πιθανό έγκλημα κατά της ανθρωπότητας...
«Η Κυβέρνηση διακηρύσσει επίσημα την απόφασή της να υπογράψει συνθήκη ειρήνης η οποία θα βάλει τέλος σε αυτόν τον πόλεμο υπό τις παραπάνω προϋποθέσεις»
«Η Κυβέρνηση καταργεί τη μυστική διπλωματία, εκφράζοντας ενώπιον ολόκληρης της χώρας τη σταθερή της απόφαση να διεξαγάγει όλες τις διαπραγματεύσεις υπό το φως της ημέρας ενώπιον του λαού...» (Το ίδιο)

Ήταν χωρίς προηγούμενο στην ιστορία, μέσα στη φρίκη του Πολέμου —τον οποίο θα συνέχιζαν οι αστικές κυβερνήσεις παρά το τεράστιο κόστος σε ζωές, μέχρι την ολοκληρωτική ήττα και παράδοση της μιας πλευράς, μέχρι τη συντριβή της Γερμανίας— να εμφανίζεται μια κυβέρνηση που έστελνε μήνυμα ειρήνης σε όλους τους λαούς, χωρίς προσαρτήσεις και χωρίς αποζημιώσεις.

Μαζί με το ζήτημα της ειρήνης, το 20 συνέδριο των Σοβιέτ υπερψήφισε το διάταγμα για τη γη. Το σύντομο κείμενο του διατάγματος ανάφερε:
«Το ζήτημα της γης, σε όλη την έκταση του, μπορεί να λυθεί μονάχα από μια παλλαϊκή Συντακτική συνέλευση…όλη η γη που ανήκει στο κράτος, στην αυτοκρατορική οικογένεια, στο στέμμα, στα μοναστήρια, στην εκκλησία… «η παραχωρημένη γη, η γη που μεταβιβάζεται κληρονομικά ή η γη που ανήκει στην ατομική ιδιοκτησία, στο δημόσιο, στους αγρότες κτλ. Απαλλοτριώνεται… « Απαλλοτριώνεται χωρίς αποζημίωση, μετατρέπεται σε παλλαϊκή περιουσία και περνάει στη χρήση αυτών που τη δουλεύουν». «Δικαίωμα χρήσης γης αποκτούν όλοι οι πολίτες του ρωσικού κράτους (χωρίς διάκριση φύλλου), που επιθυμούν να την καλλιεργήσουν μόνοι τους με τη δουλειά τους… Δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση μισθωτής εργασίας». (Το ίδιο)

Το Συνέδριο θα ψηφίσει επίσης τη Διακήρυξη των δικαιωμάτων των λαών της Ρωσίας:

- (1) Την ισότητα και κυριαρχία των λαών της Ρωσίας.
- (2) Το δικαίωμα των λαών της Ρωσίας στην ελεύθερη αυτοδιάθεση ακόμη και σε σημείο διαχωρισμού και σχηματισμού ενός ανεξάρτητου κράτους.
- (3) Την κατάργηση όλων των εθνικών και θρησκευτικών Προνομίων ή απαγορεύσεων / περιορισμών.
- (4) Την ελεύθερη ανάπτυξη των εθνικών μειονοτήτων και Εθνικών ομάδων που κατοικούν στο έδαφος της Ρωσίας(Το ίδιο)

Εκείνες τις μέρες το ένα διάταγμα ακολουθούσε το άλλο.
«Διάταγμα για Κατάργηση της θανατικής ποινής.
«Διάταγμα περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εργατικού Ελέγχου, Κανονισμών για Επιτροπές Γης, Κατάργησης Βαθμών και Τίτλων, Κατάργησης των Δικαστηρίων και δημιουργίας Λαϊκών Δικαστηρίων…
«Διάταγμα που εγγυάται πλήρη θρησκευτική ελευθερία, αλλά απαγορεύει τη θρησκευτική διδασκαλία στα σχολεία…».
«Διάταγμα που νομιμοποιεί την άμβλωση κατά απαίτηση (το πρώτο στον κόσμο)
«Διάταγμα που νομιμοποιεί την ομοφυλοφιλία (άλλο ένα πρώτο).

Η καθυστερημένη Ρωσία που δεν είχε γνωρίσει ποτέ επι τσάρου ούτε τα πιο στοιχειώδη δικαιώματα, έμπαινε μπροστά από όλους. Με διατάγματα που, όπως θα γράψει ακαδημαϊκός και ιστορικός Neil Faulkner,
«δεν ήταν νόμοι που επιβάλλονται από την αστυνομία και τους δικαστές. Ήταν εκκλήσεις προς δράση…Τα διατάγματα είναι οδηγίες που καλούν για πρακτική δράση σε μαζική κλίμακα».[3]

«‘Ο σκοπός ενός διατάγματος είναι να διδάξει πρακτικά βήματα προς εκατοντάδες, χιλιάδες και εκατομμύρια ανθρώπους…». Αυτά δήλωσε ο Λένιν στο 8ο Συνέδριο του Κόμματος τον Μάρτιο του 1919. (Άπαντα τόμος 38)

Παρά την διαστρέβλωση από ένα σωρό χώρους για αυτό που πραγματικά συνέβηκε την πρώτη περίοδο μετά την επανάσταση,
«Η επανάσταση, όπως άλλωστε κα άλλες μεγάλες επαναστάσεις, στα πρώτα της βήματα ήταν ιδιαίτερα ανεκτική απέναντι στους εχθρούς της».

Απομόνωση, Εμφύλιος και Ξένες Επεμβάσεις

Ο Κάμενεφ, από τους ηγέτες των μπολσεβίκων, σε άρθρο του που δημοσιεύτηκε το 1920, ανάφερε ότι:
«Όλα τα πολιτικά κόμματα – ως το κόμμα του Μιλιούκοφ (το αστικό κόμμα) συνέχισαν να υπάρχουν ανοικτά…
«Όλες οι αστικές εφημερίδες συνέχισαν να κυκλοφορούν…»
«Η θανατική ποινή καταργήθηκε. Ο στρατός αποστρατεύθηκε» (Λεβ Κάμενεφ «Η Δικτατορία του Προλεταριάτου» (The Dictatorship of the Proletariat), το οποίο δημοσιεύτηκε το 1920,
στερώντας τη σοβιετική κυβέρνηση από τη δυνατότητα αντιμετώπισης των αντεπαναστατικών συσπειρώσεων.[4]

Έτσι «Στη διάθεση της κυβέρνησης δεν υπήρχαν άλλες δυνάμεις εκτός από αποσπάσματα εθελοντών και οπλισμένων εργατών. Οι υπουργοί της κυβέρνησης Κερένσκι που αντικατέστησε τη δυναστεία, αυτοί που είχαν συλληφθεί κατά τις πρώτες μέρες (οι ηγέτες του κόμματος των σοσιαλιστών επαναστατών…
«αργότερα όλοι τους ηγέτες του ένοπλου αγώνα ενάντια στη Σοβιετική εξουσία και μέλη των στασιαστικών κυβερνήσεων της Σιβηρίας, του Ντόν και του Νότου – απελευθερώθηκαν. Ναι αυτή ήταν η περίοδος των ρόδινων αυταπατών» (Το ίδιο).

Οι ξένες, ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις της περιόδου, όξυναν ολοένα και περισσότερο τις εσωτερικές συνθήκες, σε μια περίοδο που δεν είχαν εμφανιστεί ακόμα επαναστάσεις στις χώρες της Ευρώπης – που θα άλλαζαν τις ισορροπίες και θα αναδιαμόρφωναν τα εσωτερικά ισοζύγια. Όταν αυτές άρχισαν να εξελίσσονται, από τα τέλη του 1918, είχε υπάρξει μεγάλη διαφοροποίηση στις διαθέσεις των μαζών της Σοβιετικής Ρωσίας. Εξαιρετικά γεγονότα, άγνωστα. Στην Ουγγαρία είχαμε την Ουγγρική Σοβιετική Δημοκρατία για 133 μέρες, από τις 21 Μαρτίου μέχρι την 1η Αυγούστου. Υπήρξε δημιουργία Σοβιέτ (συμβουλίων εργατών και στρατιωτών) στη Γερμανία και την Ιταλία.

Κατά τη διάρκεια της Γερμανικής Επανάστασης (1918–1919) η δημιουργία Σοβιέτ ήταν μαζική και οδήγησε στην πτώση της μοναρχίας του Κάιζερ.
Τον Νοέμβριο του 1918, ξεκινώντας από την ανταρσία των ναυτών στο Κίελο, σχηματίστηκαν εκατοντάδες συμβούλια τύπου σοβιέτ σε όλη τη χώρα (Βερολίνο, Αμβούργο, Μόναχο).
Τον Απρίλιο του 1919 ανακηρύχθηκε επίσημα μια αυτόνομη Σοβιετική Δημοκρατία στο Μόναχο.
Η σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση, σε συνεργασία με τον στρατό και τις ακροδεξιές παραστρατιωτικές ομάδες (Freikorps), κατέστειλε βίαια τις εξεγέρσεις, δολοφονώντας ηγέτες όπως η Ρόζα Λούξεμπουργκ και ο Καρλ Λίμπκνεχτ.

Στην Ιταλία είχαμε την Κόκκινη Διετία» (1919–1920). Η Ιταλία βρέθηκε στα πρόθυρα γενικευμένης προλεταριακής επανάστασης.
Εργοστασιακά Συμβούλια (Consigli di Fabbrica): Στο βιομηχανικό βορρά (κυρίως στο Τορίνο και το Μιλάνο), οι εργάτες κατέλαβαν τα εργοστάσια της FIAT και άλλων μεγάλων βιομηχανιών. Οργάνωσαν την παραγωγή και τη φύλαξη των εργοστασίων μέσω εκλεγμένων εργατικών συμβουλίων, τα οποία λειτουργούσαν ακριβώς όπως τα ρωσικά σοβιέτ. Οι καταλήψεις έληξαν μετά την προδοτική στάση της συνδικαλιστικής ηγεσίας. Η αποτυχία αυτής της περιόδου άνοιξε τον δρόμο για την άνοδο του Μπενίτο Μουσολίνι και του φασισμού το 1922.

Στη Γαλλία είχαμε μεγάλες απεργίες και αναταραχή, αλλά χωρίς «Σοβιέτ». Το 1917 σημειώθηκαν μεγάλες ανταρσίες στο γαλλικό στρατό στο μέτωπο, ενώ το 1919–1920 ξέσπασε ένα τεράστιο κύμα απεργιών (στους σιδηροδρόμους, στα μέταλλα κ.λπ.) με έντονο πολιτικό και αντιπολεμικό χαρακτήρα.

Παρά την απίστευτη επίδραση της Ρωσικής Επανάστασης σε αυτές τις ευρωπαϊκές χώρες, η επανάσταση δεν μετουσιώθηκε σε διεθνή σοσιαλιστική επανάσταση, καταδικάζοντας τη Ρωσία.

Χωρίς τη διεθνή υλική βοήθεια, τα περιθώρια της νέας εξουσίας για δημοκρατική λειτουργία περιορίζονταν, αφού αυξάνονταν η φτώχεια και η εξαθλίωση, άρα και οι συνθήκες για κοινωνικές εκρήξεις.
«Η αυξανόμενη σκληρότητα της δικτατορίας προκλήθηκε από μια σειρά στοιχειωδών γεγονότων. Τον Απρίλιο (1918) οργανώθηκε η (αντεπαναστατική) κυβέρνηση Σκοροπόντσκι στο Κίεβο…
«Τον Μάιο έλαβε χώρα η εξέγερση των Τσεχοσλοβάκων, η κατάληψη του σιδηροδρομικού δικτύου και ο σχηματισμός της κυβέρνησης των εσέρων στην ανατολή…
«Τον Μάιο, επίσης, η αντεπανάσταση των Κοζάκων στο Ντον… κάτω από τη διοίκηση του στρατηγού Κρασνόφ… (Το ίδιο)

Ολόκληρο το 1919 και 20 η Σοβιετική Ρωσία εξάντλησε μεγάλες δυνάμεις στον πόλεμο με τους αναρχικούς που δεν αποδέχονταν, ως αποτέλεσμα της ιδεολογίας τους, καμιά μορφή εξουσίας.
«Το σοβιετικό κράτος μετατράπηκε σε ένα στρατόπεδο οπλισμένων προλεταρίων» (Το ίδιο)

Σε τέτοιες συνθήκες η συμμετοχή των μαζών στη λήψη αποφάσεων, ακόμα και από εκλεγμένους προλετάριους, δεν ήταν εφικτή. Η δημοκρατία, η τόσο απαραίτητη σε ένα σοσιαλιστικό κράτος, έπαιρνε άλλους δρόμους.

Στις 14 Ιουνίου 1918 , η Κεντρική Εκτελεστική Επιτροπή των Σοβιέτ εξέδωσε διάταγμα με το οποίο απέβαλε τους εκπροσώπους των Μενσεβίκων και των Δεξιών και Κεντρώων Σοσιαλεπαναστατών (Εσέρων)- τα δύο άλλα εργατικά κόμματα- από τις τάξεις της. Στη σχετική δικαιολόγηση αναφερόταν:
«... η σοβιετική εξουσία περνά εξαιρετικά δύσκολες στιγμές... (από το 1918 κιόλας αναγνωρίζεται αυτή η πραγματικότητα)
«η παρουσία στις σοβιετικές οργανώσεις εκπροσώπων κομμάτων που επιδιώκουν απροκάλυπτα να χρεοκοπήσουν και να ανατρέψουν την εξουσία των Σοβιέτ είναι εντελώς απαράδεχτη...
«Όλα τα Σοβιέτ εργατών, στρατιωτών, αγροτών και κοζάκων βουλευτών (πρέπει) να διώξουν τους εκπροσώπους των ομάδων αυτών από τους κόλπους τους» (Αναφέρεται εκτενώς σε όλες τις κλασικές ιστορικές μελέτες για την Οκτωβριανή Επανάσταση και τον Ρωσικό Εμφύλιο (όπως στην Ιστορία της Σοβιετικής Ρωσίας του Ε. Η. Carr, Τόμος 1, καθώς και στα «Άπαντα» του Λένιν, στα σχόλια και τα ντοκουμέντα του καλοκαιριού του 1918)[6]

Ο Μάρτοφ, αρχηγός της αριστεράς των μενσεβίκων, θα μιλήσει για
«μικρό πραξικόπημα... με την αποβολή μας από τα σοβιέτ, το ίδιο το θεμέλιο της σοβιετικής συγκρότησης καταστρέφεται, επειδή τα σοβιέτ έχουν πάψει να αντιπροσωπεύουν όλους τους εργάτες» (Κλασική «Ιστορία της Σοβιετικής Ρωσίας» του Ε. Η. Carr (Τόμος 1, εκδόσεις Υποδομή), καθώς και σε έργα του Ισαάκ Ντόιτσερ (Ο Προφήτης Άοπλος) ή του Μαρκ Φερό (Η Ρωσική Επανάσταση του 1917).

Πόσο δίκαιο είχε ο Μάρτοφ; Μπορούσε να αφεθεί μια τέτοια κατάσταση χωρίς να αντιμετωπιστεί; Θα υπήρχαν τέτοια ζητήματα αν η σοβιετική εξουσία είχε επικρατήσει στη Γερμανία, ή την Αγγλία, όπου επικρατούσαν ασύγκριτα πιο ανεπτυγμένες υλικές συνθήκες, όπου το διεθνιστικό κάλεσμα των επαναστατών θα ήταν πολύ πιο επιδραστικό;

Η καθυστέρηση της Ρωσίας, η Ινδία της Ευρώπης όπως είχε χαρακτηρισθεί, ήταν ένα τεράστιο ζήτημα που μαζί με την βία χωρίς προηγούμενο που χρησιμοποιούσαν οι ιμπεριαλιστές σε συνασπισμό με τις τάξεις που ανατράπηκαν, αναδείκνυε τις δυσκολίες που είχε να αντιμετωπίσει το σοβιετικό εγχείρημα σε κάθε του βήμα.

Μέσα στις αμφιλεγόμενες αποφάσεις ήταν και η απόφαση για εκτέλεση του Τσάρου και της οικογένειάς του που οριστικοποιήθηκε το απόγευμα της 16ης Ιουλίου 1918 από το Προεδρείο του Περιφερειακού Σοβιέτ των Ουραλίων, με τη σιωπηρή έγκριση της Μόσχας (των Λένιν και Σβερντλόφ) (Marxists Internet Archive)[5]

Το επιχείρημα των μπολσεβίκων ήταν ότι η εκτέλεση είχε στόχο να αποτρέψει τη συσπείρωση αντεπαναστατικών δυνάμεων γύρω από την έκπτωτη μοναρχία.
Η εκτέλεση πραγματοποιήθηκε λίγες ώρες αργότερα, τις πρώτες πρωινές ώρες της 17ης Ιουλίου 1918. Η προέλαση του αντι-μπολσεβικικού Λευκού Στρατού και της Τσεχοσλοβακικής Λεγεώνας, που πλησίαζαν απειλητικά την πόλη, ανάγκασε τους μπολσεβίκους να δράσουν άμεσα για να μην απελευθερωθεί ο Τσάρος.

Ο Τρότσκι υποστήριξε ότι ο Τσάρος έπρεπε να δικαστεί, όπως ακριβώς έγινε με τον Λουδοβίκο τον XVI, τον τελευταίο μονάρχη της Γαλλίας, τον οποίο ανάτρεψε η Γαλλική Επανάσταση. Παρόλα αυτά, δικαιολόγησε την εκτέλεση.
«Η εκτέλεση της τσαρικής οικογένειας ήταν αναγκαία…
«όχι μόνο για να φοβίσει, να πτοήσει και να αποθαρρύνει τον εχθρό, μα ακόμα και να τραντάξει και τις δικές μας γραμμές…
«να τους δείξει ότι δεν υπάρχει καμιά υποχώρηση, ότι μπροστά μας βρίσκεται ή η ολοκληρωτική νίκη ή η ολοκληρωτική καταστροφή» (Τρότσκι, «Ημερολόγιο της Εξορίας» (Trotsky's Diary in Exile, 1935)

Η Εξέγερση της Κροστάνδης (1921)

Οι ναύτες της Κροστάνδης, το άλλοτε «καμάρι της επανάστασης», μέσα στο ζοφερό τοπίο της σύγκρουσης.

Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ -1921 -ΤΗΣ ΚΡΟΣΤΑΝΔΗΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΓΙΝΕ ΣΕ ΜΙΑ ΠΕΡΊΟΔΟ ΠΟΥ
«Η παραγωγή χάλυβα μειώθηκε σε απελπιστικά ποσοστά, μόλις και μετά βίας έφτανε στο 5% της προπολεμικής. Τα αποθέματα εξαντλήθηκαν. Εκατομμύρια χωρικοί λιμοκτονούσαν…
«Η αποστράτευση εκατοντάδων χιλιάδων εργατών επέτεινε το πρόβλημα της ανεργίας. Οι εργάτες, στα λίγα εργοστάσια που λειτουργούσαν, αμείβονταν κυρίως σε είδος…
«Το ρούβλι είχε καταρρεύσει, δεν είχε καμιά αξία. Η οικονομία ερειπώθηκε και η χώρα υποχώρησε για τουλάχιστον μισό αιώνα» (ομιλίες του Β. Ι. Λένιν (κυρίως στο 10ο Συνέδριο του Κ.Κ.Ρ.(μπ.) τον Μάρτιο του 1921 και στο 4ο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς το 1922)

Το μπολσεβίκικο όραμα, κληρονομιά από τον Μαρξ, το οποίο η Παρισινή Κομμούνα επιχείρησε πρώτη να θέσει σε εφαρμογή, συνοψιζόταν σε ένα κράτος χωρίς στρατό κα αστυνομία,
«όπου οι εργαζόμενοι, μέσω του εργατικού ελέγχου, θα είχαν τον πρώτο λόγο».
Το μνημειώδες βιβλίο του Λένιν, «Κράτος και Επανάσταση», όσο και η ίδια η επανάσταση, είχαν επηρεάσει ακόμα και το αναρχικό κίνημα.

Ωστόσο, οι δραματικές συνθήκες που επικράτησαν κατά την περίοδο του λεγόμενου «Πολεμικού Κομμουνισμού», έσπρωξαν τους μπολσεβίκους προς την αντίθετη κατεύθυνση. Οι στρατιώτες που επέστρεψαν από το μέτωπο, που μαζί με τος εργάτες και τους αγρότες θα είχαν το πρώτο λόγο,
«μετεξελίχθηκαν σε ‘στρατιές εργασίας’… ενώ δημιουργήθηκαν και στρατόπεδα καταναγκαστικής εργασίας για καταδίκους. Η επίταξη τροφίμων από τους μικρούς και μεσαίους αγρότες…
«ένα άλλο επίσης σκληρό μέτρο σε μια προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η ανθρωπιστική κρίση – προκάλεσε μια έντονη δυσαρέσκεια στον αγροτικό πληθυσμό, που εκδηλώθηκε ακόμα και με αγροτικές εξεγέρσεις» Τρότσκι στο 9ο Συνέδριο του Κ.Κ.Ρ.(μπ.) (Τρότσκι, Μάρτιος 1920) «Περί της οργάνωσης της εργασίας» (και στο βιβλίο του Τρομοκρατία και Κομμουνισμός, 1920).

Τον Φεβρουάριο του 1921 ξέσπασε ένα κύμα απεργιών με οικονομικά αιτήματα, στα κυριότερα εργοστάσια της Πετρούπολης.
«Και αποτελεί ειρωνεία της ιστορίας ότι ήταν στις 28 Φεβρουαρίου του 1921, (κάποιες πηγές αναφέρουν την 1η Μαρτίου) ξέσπασε εξέγερση από τα πληρώματα της Βαλτικής…
«τους ναύτες της Κροστάνδης… που πάντα βρίσκονταν στην πρωτοπορία της επανάστασης και υποστήριζαν τους μπολσεβίκους».

Η εξέγερση της Κροστάνδης, ενάντια στην κυβέρνηση των μπολσεβίκων, ήταν μια ένοπλη εξέγερση ναυτών, στρατιωτών και εργατών του σοβιετικού νησιωτικού οχυρού της Κροστάνδης (στη Βαλτική Θάλασσα). Η κατεστραμμένη οικονομία, η κατάρρευση της βιομηχανικής παραγωγής, η τρομερή έλλειψη τροφίμων, οι βίαιες επιτάξεις αγροτικών προϊόντων, έκαναν τους πιο πιστούς σύμμαχους των μπολσεβίκων, αυτούς που το 1917 ο Τρότσκι είχε αποκαλέσει «το καμάρι και τη δόξα της επανάστασης», να στραφούν εναντίον τους.

Η Προσωρινή Επαναστατική Επιτροπή των εξεγερμένων σε προκήρυξή της, ανάφερε, ότι
«Εμείς εδώ στην Κροστάνδη υψώσαμε το λάβαρο της εξέγερσης και πιστεύουμε ότι δεκάδες εκατομμύρια εργάτες και αγρότες θα απαντήσουν στο κάλεσμά μας…
«Η έκρηξη της Κροστάνδης, δεν μπορεί παρά να ξεσηκώσει ολόκληρη τη Ρωσία και πρώτα απ' όλα την Πετρούπολη. Σύντροφοι. Εμπρός στον αγώνα εναντίον του κομμουνιστικού δεσποτισμού» (Marxists Internet Archive). Οι ναύτες της Κροστάνδης, οι πιο πιστοί σύμμαχοι των μπολσεβίκων, μιλούσαν πια για κομμουνιστικό δεσποτισμό.[7]

Οι προσπάθειες για ειρηνική διευθέτηση του ζητήματος κατέρρευσαν και οι ναύτες προχώρησαν σε αποκλεισμό της Πετρούπολης. Η σύγκρουση είχε αρχίσει.
Ο Τρότσκι, ως αρχηγός του Κόκκινου Στρατού θα στείλει ένα απειλητικό τελεσίγραφο:
«Η Κυβέρνηση των Εργατών και των Αγροτών διέταξε την Κροστάνδη και τα πλοία των στασιαστών να υπακούσουν άμεσα…
«Μόνο όσοι παραδοθούν άνευ όρων μπορούν να λογαριάζουν στο έλεος της Σοβιετικής Δημοκρατίας…
«Η ευθύνη για όσα ενδέχεται να υποστεί ο φιλειρηνικός πληθυσμός βαραίνει αποκλειστικά τους αντεπαναστάτες στασιαστές. Αυτή εδώ είναι η τελευταία ειδοποίηση» (Marxists Internet Archive)

Μετά από σκληρές μάχες κάποιων ημερών, ο Κόκκινος Στρατός κατέστειλε την εξέγερση. Ο Τρότσκι θα απαντήσει αργότερα στους επικριτές του:
«… η γενική απόφαση υιοθετήθηκε με την άμεση συμμετοχή μου… Αν υπήρχαν περιττά θύματα δεν ξέρω…
«Πρόθυμα όμως ομολογώ ότι ο εμφύλιος πόλεμος δεν είναι σχολή ανθρωπισμού.
«Οι ιδεαλιστές και οι ειρηνιστές πάντοτε κατηγορούσαν την επανάσταση για 'υπερβολές'…
«Αλλά το κύριο σημείο είναι ότι αυτές οι 'υπερβολές' απορρέουν από την ίδια τη φύση της επανάστασης που αυτή καθαυτή είναι μια 'υπερβολή' της ιστορίας» (Τρότσκι, «Περισσότερα για την καταστολή της Κροστάνδης» (More on the Suppression of Kronstadt).[8]

Είναι αυτή η τοποθέτηση του Τρότσκι ικανοποιητική; Πως διαφοροποιείται αυτή η καταστολή από τις αιματηρές διώξεις που ακολούθησαν στα χρόνια της σταλινικής επικράτησης;
Μπορεί ο κάθε ένας να διαμορφώσει την άποψη του. Η μεγάλη διαφορά όμως, έγκειται στο ότι οι αρχηγοί τότε εκλέγονταν από τους αντιπρόσωπους του λαού, υπήρχε έλεγχος, και ότι οι εκπρόσωποι του σοβιετικού κράτους αμείβονταν με τον μέσο μισθό του ειδικευμένου εργάτη.
Θα μπορούσε σε αυτή την περίπτωση κάποιος να μιλήσει για λανθασμένες αποφάσεις, αλλά όχι για γραφειοκρατία που είχε πια διαμορφώσει ξεχωριστά συμφέροντα. Ήταν η υπεράσπιση εξαιρετικά προνομιούχας ζωής της γραφειοκρατίας που σταδιακά δημιουργήθηκε, που έκανε την ηγεσία του σοβιετικού κράτους αμείλικτη στη πάταξη κάθε αντίστασης και κάθε διαφωνίας.

Η «Εργατική Αντιπολίτευση» και η Γραφειοκρατία

Η «ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ» και ο τρόπος που αντιμετωπίσθηκε, ως παράδειγμα της αδυναμίας της επανάστασης να σταθεί στις αρχικές της υποσχέσεις. Και να διατηρήσει τη δημοκρατία της πρώτης περιόδου

Η «Εργατική Αντιπολίτευση» οργανώθηκε επίσημα ως εσωκομματική φράξια των μπολσεβίκων τον Σεπτέμβριο του 1920 κατά τη διάρκεια του 9ου Συνεδρίου του Κόμματος, αν και οι ιδεολογικές της ρίζες και οι πρώτες ζυμώσεις είχαν ξεκινήσει ήδη από το 1919.
Οι βασικοί καθοδηγητές της ήταν ο Αλεξάντερ Σλιάπνικοφ (πρόεδρος του Συνδικάτου Μεταλλωρύχων), ο Σεργκέι Μεντβέντεφ και, η πιο γνωστή, Αλεξάνδρα Κολοντάι.

Η Κολοντάι έγραψε την μπροσούρα, «Η Εργατική Αντιπολίτευση» (1921)(Εκδόσεις Άρδην,2008) καταγγέλλοντας αυτό που θεωρούσε ως αποξένωση της ηγεσίας του κόμματος από την εργατική τάξη.[9] Στην μπροσούρα της, την οποία κυκλοφόρησε το κόμμα σε 250 χιλιάδες αντίτυπα (ένα ακόμα στοιχείο που δείχνει τα επίπεδα δημοκρατίας μέχρι τη στιγμή εκείνη τουλάχιστον, τα οποία δεν έχουν καταγραφεί ποτέ και πουθενά), καταδίκασε την αναπτυσσόμενη γραφειοκρατία μέσα στο κόμμα και το κράτος, καθώς και τον συγκεντρωτισμό της εξουσίας:
«Εγκαταλείποντας την αρχή της συλλογικής διοίκησης στη βιομηχανία, το κομμουνιστικό κόμμα έκανε μια πολύ σοβαρή υποχώρηση, μια οπορτουνιστική πράξη…
«μια παρέκκλιση από την ταξική γραμμή που με τόση επιμονή και ενθουσιασμό υπερασπίστηκε στα πρώτα χρόνια της Επανάστασης…
«Οι κορυφές του κόμματός μας δεν πιστεύουν ότι τα χοντροκομμένα χέρια των αμόρφωτων σε τεχνικά θέματα εργατών, είναι ικανά να δημιουργήσουν τις γενικές γραμμές…
«το κύριο πλαίσιο, των οικονομικών μορφών από τις οποίες θα βγει με τον καιρό το αρμονικό σύστημα της κομμουνιστικής παραγωγής».

Η εργατική τάξη
«πρέπει μόνη της να υλοποιήσει τον κομμουνισμό και να φτιάξει νέους κανόνες λειτουργίας της κομμουνιστικής οικονομίας…
«Η διεύθυνση της εθνικής οικονομίας είναι υπόθεση των συνδικάτων, και σε αυτό είναι περισσότερο μαρξιστική από τους θεωρητικούς των κυρίαρχων κύκλων». Βαριές κουβέντες.

Μέσα στις εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες, όπου ο κομματικός μηχανισμός που είχε οδηγήσει στην επανάσταση αδυνατούσε να δώσει λύσεις στα προβλήματα, γινόταν πλέον φανερή η απαξίωσή του ακόμα και μέσα σε κύκλους του ίδιου του κόμματος.
Ήταν ο Λένιν, για μια ακόμα φορά, που εμβάθυνε στα ζητήματα από τα οποία ανέκυπταν τα σοβαρά πρόβλημα, χωρίς να αρνείται την ύπαρξή τους. Τοποθετώντας την κατάσταση στο ιστορικό και πολιτικό της πλαίσιο, θα υποστηρίξει ότι, «Δεν έχουμε ούτε κομμουνισμό ούτε σοσιαλισμό. Έχουμε εργατικό κράτος και αυτό με γραφειοκρατικές παραμορφώσεις» (Marxists Internet Archive, Άπαντα του Λένιν (Collected Works):
[10]

Η φράση αυτή αποτελεί μια από τις πιο εμβληματικές τοποθετήσεις του Βλαντιμίρ Λένιν σχετικά με τη φύση του σοβιετικού καθεστώτος στα χρόνια μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση. Ο Λένιν διατύπωσε αυτή τη θέση τον Δεκέμβριο του 1920 (και τη δημοσίευσε τον Ιανουάριο του 1921) κατά τη διάρκεια της «Συζήτησης για τα Συνδικάτα» στο Κομμουνιστικό Κόμμα.
«Το κράτος μας δεν είναι στην πραγματικότητα εργατικό κράτος, αλλά εργατοαγροτικό…
«Αυτό είναι το πρώτο. Και από το πρόγραμμα του κόμματός μας προκύπτει ότι το κράτος μας είναι εργατικό κράτος με γραφειοκρατικές παραμορφώσεις» (Το ίδιο).

Με τη δήλωση αυτή, ο Λένιν επεδίωκε να προσγειώσει το κόμμα στην πραγματικότητα. Δεν υπάρχει ακόμα σοσιαλισμός. Η Ρωσία βρισκόταν σε μεταβατική φάση. Η ανατροπή του καπιταλισμού δεν σήμαινε την αυτόματη εγκαθίδρυση του σοσιαλισμού ή του κομμουνισμού, που ειδικά ο τελευταίος προϋποθέτει τεράστια ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων και την πλήρη εξάλειψη των τάξεων.
Λόγω της οικονομικής καθυστέρησης, του αναλφαβητισμού, της καταστροφής από τον εμφύλιο πόλεμο και της απομόνωσης της επανάστασης, ο παλιός τσαρικός κρατικός μηχανισμός είχε αρχίσει να διεισδύει στο νέο σοβιετικό σύστημα. Αυτό ήταν μια από τις πιο σημαντικές ενδείξεις ότι οι εξελίξεις ήταν επικίνδυνες για την 1η σοσιαλιστική επανάσταση.

Κατάργηση των Τάσεων / Φραξιών και η Κατάληξη

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΤΑΣΕΩΝ /ΦΡΑΞΙΩΝ
Στο κρίσιμο 10ο Συνέδριο του Κόμματος (Μάρτιος 1921), το οποίο συνέπεσε με την εξέγερση της Κρονστάνδης, ο Λένιν απάντησε στις θέσεις της Κολοντάι και της Εργατικής Αντιπολίτευσης ως εξής: «Κοιτάξτε, εδώ έλεγαν ότι την παραγωγή πρέπει να τη διευθύνει το ‘πανρωσικό συνέδριο των παραγωγών’.[11]
« Δυσκολεύομαι να βρω λέξεις για να χαρακτηρίσω αυτή την ανοησία. Γιατί είναι φανερό πως οι θέσεις της ‘εργατικής αντιπολίτευσης’ χτυπούν ανοιχτά την απόφαση του 2ου Συνεδρίου της Κομμουνιστικής Διεθνούς…
«Για το ρόλο του Κομμουνιστικού κόμματος στην πραγματοποίηση της δικτατορίας του προλεταριάτου. Το ξέρουμε και μόνοι μας ότι έχουμε γραφειοκρατική σκουριά… υποφέρουμε από αυτό… «Κάθε τι που μπορούμε να κάνουμε για να ξεπεραστεί η γραφειοκρατία με την ανάδειξη εργατών από τα κάτω θα το κάνουμε και θα δεχτούμε κάθε πραχτική υπόδειξη απ’ αυτή την άποψη» (Marxists Internet Archive)

Το συνέδριο υπερψήφισε τις θέσεις της πλατφόρμας των δέκα στην οποία ανήκε ο Λένιν.
«Ο μαρξισμός διδάσκει – και η διδασκαλία αυτή όχι μόνο έχει επιβεβαιωθεί επίσημα από όλη την Κομμουνιστική Διεθνή στις αποφάσεις του Συνεδρίου της Κομμουνιστικής Διεθνούς το 1920, για το ρόλο του πολιτικού κόμματος του προλεταριάτου,
«αλλά έχει επιβεβαιωθεί πρακτικά από την επανάστασή μας – ότι μόνο το πολιτικό κόμμα της εργατικής τάξης είναι σε θέση να συνενώσει, να διαπαιδαγωγήσει και να οργανώσει την πρωτοπορία του προλεταριάτου και όλης της εργαζόμενης μάζας…» (Το ίδιο)

Η απόφαση αυτή τη φορά κατέληγε σε ένα τελεσίγραφο, πρωτοφανές στην ιστορία του μπολσεβικισμού:
«… το συνέδριο καταδικάζει κατηγορηματικά τις παραπάνω απόψεις που εκφράζουν τη συνδικαλιστική και αναρχική παρέκκλιση
«και θεωρεί απαραίτητο: πρώτο να διεξαχθεί μια συνεχής και συστηματική πάλη ενάντια σ' αυτές τις ιδέες, δεύτερο, το συνέδριο θεωρεί την προπαγάνδιση αυτών των ιδεών ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του ΚΚΡ».
«όλες οι ομάδες και τάσεις του κόμματος έπρεπε να διαλυθούν και σε περίπτωση άρνησης τα στελέχη του κόμματος να διαγραφούν».
« το συνέδριο θεωρεί διαλυμένες και δίνει εντολή να διαλυθούν αμέσως χωρίς εξαιρέσεις οι ομάδες που σχηματίστηκαν με βάση τη μια ή την άλλη πλατφόρμα (όπως η ομάδα της 'εργατικής αντιπολίτευσης'…(
« Η μη εκτέλεση αυτής της απόφασης του συνεδρίου συνεπάγεται τη χωρίς όρους και άμεση διαγραφή από το Κόμμα» (Το ίδιο).

Τι έχουμε τώρα; Η προσπάθεια για να πείθονται οι διαφωνούντες, χωρίς διοικητικά μέτρα, η κατοχύρωση των φραξιών, ακόμα και μέσα στις πιο έντονες αντιπαραθέσεις, που ήταν βασικό χαρακτηριστικό του μπολσεβικισμού από την γέννηση του το 1903, με τη διάσπαση σε μπολσεβίκους και μενσεβίκους, αντικαθίσταται με τελεσίγραφα και απειλές για διαγραφές.
Η κοινωνία που επεδίωξαν οι μπολσεβίκοι, που τα διατάγματα του κράτους δεν θα ήταν παρά οδηγίες προς μαζική δράση, όπως αναφέρθηκε στην αρχή της παρουσίασης, μετατρεπόταν σε κοινωνία της επιβολής, όχι στην αντεπανάσταση αλλά στους ίδιους τους συντρόφους μέσα στο κόμμα.
Παρά το ότι τονίστηκε με τον πιο εμφαντικό τρόπο ότι η κατάργηση των τάσεων ήταν προσωρινό μέτρο, θα διευκόλυνε, αλλά δεν καθόρισε, την πορεία προς τον εκφυλισμό του 1ου εργατικού κράτους.

Ο Τρότσκι θα εκτιμήσει αργότερα ότι
«Η απαγόρευση των ενδοκομματικών μερίδων είχε, το ξαναλέμε, την έννοια ενός εξαιρετικού μέτρου προορισμένου να πέσει σε αχρηστία από την πρώτη κιόλας σοβαρή καλυτέρευση της κατάστασης.
«Η Κεντρική Επιτροπή άλλωστε με εξαιρετική περίσκεψη εφάρμοζε τον καινούργιο νόμο και προπάντων νοιαζόταν να μην πνίξει την εσωτερική ζωή του Κόμματος» «Τρότσκι, «Η Προδομένη Επανάσταση» (The Revolution Betrayed),.[12]

Το συνέδριο δεν κατάργησε τον εσωτερικό διάλογο. Η απόφαση, όμως, για τη διάλυση των τάσεων / φραξιών, ενίσχυσε τον συγκεντρωτισμό και, ειδικότερα, την κρατική γραφειοκρατία, που μέχρι τότε ήταν διαχωρισμένη από το κόμμα.
Η απόφαση για την προσωρινή κατάργηση των τάσεων είχε ως στόχο να διατηρήσει στη ζωή για λίγο ακόμα, το σοβιετικό κράτος, με την ελπίδα ότι θα λάμβανε βοήθεια από τη διεθνή επανάσταση. Ο Λένιν ήταν σίγουρος ότι το σοβιετικό πείραμα ήταν καταδικασμένο χωρίς αυτή τη βοήθεια. Για τον Λένιν, η Ρωσική Επανάσταση δεν ήταν ένας αυτοτελής εθνικός σκοπός, αλλά η θρυαλλίδα για την παγκόσμια επανάσταση. Θεωρούσε τη Ρωσία ως τον «αδύναμο κρίκο» στην αλυσίδα του παγκόσμιου καπιταλισμού, ο οποίος έσπασε πρώτος λόγω του πολέμου.
Οι μπολσεβίκοι είχαν στρέψει το βλέμμα τους κυρίως στη Γερμανία όχι τυχαία, αφού διέθετε την πιο ισχυρή βιομηχανία στην Ευρώπη. Αν ενώνονταν οι πρώτες ύλες της Ρωσίας με τη γερμανική τεχνολογία, το σοσιαλιστικό μπλοκ θα ήταν ανίκητο. Το γερμανικό προλεταριάτο ήταν το πιο πολυάριθμο, μορφωμένο και πολιτικά οργανωμένο στον κόσμο.

Ο Λένιν εξέφρασε αυτές του τις απόψεις δεκάδες φορές στα συνέδρια του κόμματος: Στο 7ο Συνέδριο του κόμματος τον Μάρτιο του 1918 θα πει,
«Είναι απόλυτη αλήθεια ότι χωρίς τη γερμανική επανάσταση είμαστε χαμένοι...(27ο Τόμο των Collected Works (σελ. 87–109),
Τον Μάρτιο του 1919, στο 1ο Συνέδριο της Κομιντέρν, θα πει,
«Η ύπαρξη της Σοβιετικής Δημοκρατίας δίπλα στα ιμπεριαλιστικά κράτη για μεγάλο χρονικό διάστημα είναι αδιανόητη. Στο τέλος, είτε το ένα είτε το άλλο θα νικήσει» (Διαθέσιμο στον 29ο Τόμο των Collected Works (σελ. 141–225), υπό τον τίτλο Eighth Congress of the R.C.P.(B.) - Report of the Central Committee.
• Ελληνική Βιβλιογραφία: 38ος Τόμος των Απάντων Β. Ι. Λένιν (εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή)..
Τον Ιούλιο του 1921 (3ο Συνέδριο της Διεθνούς), θα πει,
«Ήταν ξεκάθαρο για εμάς ότι χωρίς την υποστήριξη της διεθνούς, παγκόσμιας επανάστασης, ο θρίαμβος της προλεταριακής επανάστασης είναι αδύνατος» (Marxists Internet Archive: 32ος Τόμος των Collected Works (σελ. 478–496), και στο έργο του Τρότσκι «Η Τρίτη Διεθνής μετά τον Λένιν»[13]

Στην αδυναμία των υλικών συνθηκών, ο Τρότσκι θα προσθέσει, με συγκλονιστικό τρόπο, τη δημογραφική και κοινωνική αιμορραγία της ρωσικής εργατικής τάξης κατά τη διάρκεια του Ρωσικού Εμφυλίου Πολέμου. Οι πιο συνειδητοποιημένοι, μαχητικοί και νέοι εργάτες των εργοστασίων (ειδικά από την Πετρούπολη και τη Μόσχα), που είχαν αποτελέσει τη ραχοκοκαλιά της επανάστασης, εγκατέλειψαν τις μηχανές και στάλθηκαν στην πρώτη γραμμή του μετώπου για να υπερασπιστούν το σοβιετικό καθεστώς. Ταυτόχρονα με το μέτωπο του 1ο Παγκόσμιου Πολέμου, αλλά και μετά, εξελισσόταν ο εμφύλιος, ο οποίος ήταν επίσης εξαιρετικά αιματηρός. Όσοι από αυτούς τους πρωτοπόρους εργάτες δεν έχασαν τη ζωή τους στις μάχες, επέστρεψαν μετά από χρόνια σωματικά και ψυχικά εξαντλημένοι.
«Είχαν φύγει αμούστακοι νέοι και επέστρεψαν γέροι με άσπρα μαλλιά».

Αυτοί στους οποίους αναφερθήκαμε στην αρχή αυτής της εισήγησης, με απόσπασμα από τον Τρότσκι, που ήταν οι σύνεδροι στο 1ο Συνέδριο της Σοβιετικής Δικτατορίας, την μέρα κατάληψης της εξουσίας, οι «Τραχιές μορφές» οι «ανεμοδαρμένες» που, «…Το πληβειακό έθνος είχε στείλει για πρώτη φορά»… «αντιπροσωπεία έντιμη, αφκιασίδωτη, κατ' εικόνα και ομοίωση»
Πόσοι από αυτούς ζούσαν ακόμα; Πόσοι είχαν τσακίσει από τις κακουχίες στην προσπάθεια υπεράσπισης του σοβιετικού κράτους; Πόσοι ζούσαν και δεν ζούσαν, συντετριμμένοι από την κατάληξη της εφόδου στον ουρανό;

Την ρωσική επανάσταση και το σύστημα που δημιούργησε, δεν την νίκησαν προβληματικά στοιχεία στην μαρξιστική θεωρία, ούτε προβληματικές εφαρμογές της από τους μπολσεβίκους, αλλά η αδυναμία να εκπληρώσει τις βασικές της υποσχέσεις, αποτέλεσμα της απομόνωσης της και της απέραντης φτώχειας που επικράτησε.

Αν δεν είχαν επιβληθεί αυτά τα πολύ σκληρά μέτρα σε αναμονή της ευρωπαϊκής επανάστασης μετά από την οποία θα αποσύρονταν όλα, το μπολσεβίκικο κόμμα θα διαλυόταν και μαζί με αυτό θα επικρατούσε η αντεπανάσταση που πρώτα απ' όλα θα αποκαθιστούσε το δικαίωμα της ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής, μέσα από αιματοχυσία χωρίς προηγούμενο

Ο Λένιν ήταν σίγουρος ότι σε συνθήκες απομόνωσης της επανάστασης, σε συνθήκες αποτυχίας της ευρωπαϊκής επανάστασης, θα είχαμε καπιταλιστική παλινόρθωση. Η προοπτική του σταλινικού φαινομένου ήταν εντελώς εκτός της σκέψης του

Ο Στάλιν δεν είναι υπεύθυνος για την εξέλιξη της ιστορίας στην πρώτη σοσιαλιστική επανάσταση. Αυτή την καθόρισαν ιστορικές δυνάμεις που δεν μπορούσε να ελέγξει. Είναι όμως υπεύθυνος για το ρόλο που επέλεξε.

Πηγές - Βιβλιογραφία

[1] Λέον Τρότσκι, *Η ιστορία της Ρωσικής Επανάστασης*.

[2] Β. Ι. Λένιν, *Άπαντα*, Τόμος 35 (Διατάγματα για την ειρήνη και τη γη).

[3] Neil Faulkner (Ακαδημαϊκός και ιστορικός), Σχολιασμός των πρώτων σοβιετικών διαταγμάτων.

[4] Λεβ Κάμενεφ, *Η Δικτατορία του Προλεταριάτου*, 1920.

[5] Λέον Τρότσκι, *Ημερολόγιο της Εξορίας*, 1935 (Αναφορά στην εκτέλεση της Τσαρικής οικογένειας). Ε.

[6] Η. Carr, *Ιστορία της Σοβιετικής Ρωσίας* (Τόμος 1) / Μαρκ Φερό, *Η Ρωσική Επανάσταση του 1917*.

[7] Marxists Internet Archive, *Προκήρυξη της Προσωρινής Επαναστατικής Επιτροπής Κροστάνδης*, [8]

[8] 1921. Λέον Τρότσκι, *Περισσότερα για την καταστολή της Κροστάνδης*.

[9] Αλεξάνδρα Κολοντάι, *Η Εργατική Αντιπολίτευση*, Εκδόσεις Άρδην, 2008.

[10] Β. Ι. Λένιν, *Άπαντα*, «Συζήτηση για τα Συνδικάτα», 1920-1921.

[11] Β. Ι. Λένιν, Ομιλίες και Αποφάσεις στο *10ο Συνέδριο του Κ.Κ.Ρ.(μπ.)*, Μάρτιος 1921.

[12] Λέον Τρότσκι, *Η Προδομένη Επανάσταση*.

[13] Β. Ι. Λένιν, *Άπαντα*, Τόμοι 27, 29, 32 (Συνέδρια του Κόμματος και της Κομιντέρν).